

21 sierpnia 2019

Szanowni Senatorowie Stanów Zjednoczonych:

Tammy Baldwin, John Barrasso, Michael F. Bennet, Marsha Blackburn, Richard Blumenthal, Cory A. Booker, John Boozman, Mike Braun, Sherrod Brown, Richard Burr, Maria Cantwell, Shelley Moore Capito, Benjamin L. Cardin, Thomas R. Carper, Robert P. Casey Jr., Susan M. Collins, Christopher A. Coons, John Cornyn, Catherine Cortez Masto, Tom Cotton, Kevin Cramer, Ted Cruz, Steve Daines, Tammy Duckworth, Richard J. Durbin, Joni Ernst, Dianne Feinstein, Cory Gardner, Kirsten E. Gillibrand, Lindsey Graham, Chuck Grassley, Kamala D. Harris, Margaret Wood Hassan, Josh Hawley, Martin Heinrich, Mazie Hirono, John Hoeven, James M. Inhofe, Johnny Isakson, Doug Jones, Tom Kaine, John Kennedy, Angus S. King Jr., Amy Klobuchar, James Lankford, Patrick J. Leahy, Mike Lee, Joe Manchin III, Edward J. Markey, Martha McSally, Robert Menendez, Jeff Merkley, Jerry Moran, Lisa Murkowski, Christopher Murphy, Patty Murray, Rand Paul, David Perdue, Gary C. Peters, Rob Portman, Jack Reed, James E. Risch, Pat Roberts, Mitt Romney, Jacky Rosen, Mike Rounds, Marco Rubio, Bernard Sanders, Ben Sasse, Brian Schatz, Charles E. Schumer, Rick Scott, Tim Scott, Jeanne Shaheen, Kyrsten Sinema, Tina Smith, Debbie Stabenow, Jon Tester, John Thune, Thom Tillis, Tom Udall, Chris Van Hollen, Mark R. Warner, Elizabeth Warren, Sheldon Whitehouse, Ron Wyden, Todd Young.

Dotyczy: Państwa listu z dnia 5 sierpnia 2019 do Sekretarza Stanu Michael'a R. Pompeo

Szanowni Państwo Senatorowie,

My, Amerykanie polskiego pochodzenia, piszemy do Państwa w sprawie listu do Sekretarza Stanu Michael'a R. Pompeo, podpisanego przez Państwa w dniu 5 sierpnia 2019 r., a dotyczącego restytucji mienia utraconego na terytorium Polski w trakcie i po II Wojnie Światowej.

Dziękujemy za uznanie wieloletnich, silnych związków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Polską wyrażone w Państwa liście. Musimy jednak zdecydowanie zaprotestować przeciwko licznym nieścisłościom w nim zawartych oraz brakowi rozróżnienia pomiędzy uzasadnionymi prawnie żądaniami zwrotu własności, a roszczeniami pozaprawnymi, które są prawnie bezzasadne.

W swoim liście chwaliliście Państwo Sekretarza Pompeo za wezwanie Polski do ustanowienia prawa o kompleksowej restytucji mienia. Zwracamy Państwa uwagę na to, że takie prawo nie może obejmować roszczeń dotyczących mienia pozostawionego bezpotomnie i bezspadkowo. Co więcej, zarówno Państwo jak i Sekretarz Pompeo nie bierzecie pod uwagę, niezwykle tragicznej i skomplikowanej historii Polski, która powoduje, że wprowadzenie takiego prawa jest w Polsce bardzo trudne. Żaden inny naród nie został tak boleśnie doświadczony w trakcie trwania II Wojny Światowej oraz po jej zakończeniu jak Polska. Na konferencjach w Teheranie i Jałcie, supermocarstwa: Stany Zjednoczone, Wielka Brytania i Związek Radziecki ustaliły przesunięcie zachodniej granicy Polski na zachód, natomiast Rosja zagarnęła o wiele większą część Polski położoną na wschodzie. Tylko około połowy

obszaru przedwojennej Polski zostało w jej granicach po wojnie. Ogólnie rzecz biorąc, te tak znaczące przesunięcia polskich granic pociągnęły za sobą nie tylko śmierć i cierpienie, ale także ogromne straty materialne doświadczone przez obywateli polskich należących do różnych grup etnicznych i religijnych. Jeszcze mocniej komplikuje sytuację Polski fakt, że skala zniszczeń materialnych była niespotykana, a Warszawa, stolica, zrównana z ziemią i zamieniona w stertę gruzów. Ponadto, Polska nigdy nie otrzymała jakiegokolwiek rekompensaty zarówno za poniesione ogromne straty materialne, jak i za niezliczoną liczbę ludzkich ofiar.

Pomimo braku kompleksowego prawa dotyczącego restytucji mienia, Polska posiada przepisy i mechanizmy umożliwiające zwrot dóbr ich prawowitym właścicielom. Wielu z nich, członkowie różnych grup etnicznych, bądź ich spadkobiercy, składają już od dawna wnioski w polskich sądach o odzyskanie nieruchomości i majątki te często zostają im zwracane lub wypłacane są im rekompensaty za utraconą własność. To, że proces ubiegania się o zwrot znacjonalizowanych aktywów jest żmudny i czasochłonny, powinno być zrozumiałe, gdy uwzględnimy się wymienione wcześniej okoliczności oraz udokumentowane przypadki oszustw.

Gdy chodzi o restytucję mienia skonfiskowanego bądź znacjonalizowanego w Polsce przez komunistów, Państwa list jednoznacznie broni interesów tylko jednej grupy etnicznej. Mimo że na początku listu zawarte jest słowo „inni”, to już w pozostałej jego części występują Państwo tylko w imieniu poszkodowanych ofiar pochodzenia żydowskiego. Nie bierzecie Państwo pod uwagę faktu, iż komuniści skonfiskowali lub znacjonalizowali aktywa należące zarówno do obywateli polskich, jak i do obcokrajowców, bez jakiegokolwiek uwzględnienia ich etnicznego lub religijnego pochodzenia. Obecnie, wszyscy poszkodowani starający się o zwrot utraconych aktywów są traktowani jednakowo przez polski system prawny. Ze względu na swoją stronniczość, pomniejszacie Państwo wagę niezmiernego cierpienia tych obywateli Polski, którzy nie byli Żydami. Musimy podkreślić w tym miejscu, że zgodnie z danymi Polskiego Instytutu Pamięi Narodowej prawie 3 miliony Polaków nie mających żydowskiego pochodzenia straciło życie podczas wojny, a nie 1,9 miliona, jak to zostało przedstawione w Państwa liście.

W swoim liście wyrażacie Państwo poparcie dla aktu JUST, który jest prawem bardzo kontrowersyjnym. Akt ten tworzy osobną kategorię ofiar wojny, składającą się wyłącznie z Żydów, i pomija miliony pozostałych ofiar, przede wszystkim Polaków nie mających żydowskich korzeni, którzy również byli przedmiotem niemieckiego ludobójstwa podczas II Wojny Światowej. W ten sposób ustawa JUST tworzy zapisy dyskryminujące, a w konsekwencji być może także i łamiące Konstytucję USA. Innym kontrowersyjnym aspektem ustawy JUST jest brak niezbędnego rozróżnienia pomiędzy uzasadnionymi roszczeniami prawowitych właścicieli majątków, a roszczeniami pozaprawnymi względem mienia pozostawionego po wojnie bezpotomnie i bezdziedzicznie, zgłaszanymi przez osoby do tego prawnie nieuprawnione. Jesteśmy zmuszeni przypomnieć, że zgodnie z istniejącym prawem oraz tradycją prawną obowiązującą w Polsce, USA, jak również w innych krajach należących do naszego kręgu cywilizacyjnego, aktywa pozostawione bez spadkobierców prawnie przechodzą na skarb państwa. Majątki pozostawione bezpotomnie na terenie powojennej Polski, niezależnie od pochodzenia

etnicznego, czy narodowości ich przedwojennych właścicieli, stały się prawnie po wojnie własnością Polskiego Państwa.

Szanowni Senatorowie wydają się być nieświadomymi faktu, że bezdziedziczne roszczenia majątkowe Żydów poszkodowanych przez nazistowskie Niemcy zostały już zaspokojone przez Federalną Republikę Niemiec, zgodnie, między innymi z Umową Luksemburską z 1952 roku. Umowa ta została podpisana przez Federalną Republikę Niemiec, Izrael i Konferencję do Spraw Żydowskich Roszczeń Majątkowych przeciwko Niemcom (złożoną z 23 żydowskich organizacji), w której Niemcy przyjęły na siebie całkowitą odpowiedzialność za ludobójstwo popełnione na Żydach w Europie oraz za ich straty materialne. Zgodnie z tą umową, pomiędzy 1953 a 1965 rokiem, Niemcy wypłaciły miliardy dolarów, łącznie z 450 mln DM (marek niemieckich) celem zadośćuczynienia wszelkim roszczeniom obejmującym nieruchomości oraz inne aktywa pozostawione bezdziedzicznie we wszystkich krajach okupowanych przez Niemcy podczas II Wojny Światowej, w tym także te pozostawione na terenie Polski.

Ustawa JUST uznaje amerykańskie żydowskie organizacje działające na rzecz tak zwanej restytucji żydowskiego mienia za beneficjentów roszczeń odnośnie aktywów pozostawionych bezdziedzicznie. Organizacje te nie były i nie są legalnymi spadkobiercami obywateli II Rzeczypospolitej, jak również podmiotami prawnymi zdolnymi dziedziczyć po podmiotach prawnych istniejących w przedwojennej Polsce. Organizacje te stosują różnorodne, często naganne metody, a osoby tam pracujące uciekają się czasem do oszustw w celu wzbogacenia się, tym samym powinny być one traktowane z dużą dozą nieufności.

W swoim liście odnosicie się Państwo do Deklaracji Terezińskiej z 2009 roku dotyczącej mienia okresu Holokaustu. Musimy Państwu zwrócić uwagę, iż Deklaracja Terezińska nie jest deklaracją prawnie wiążącą. Ponadto, w przeciwieństwie do twierdzeń zawartych w Państwa liście, deklaracja ta nigdy nie była ani podpisana, ani ratyfikowana przez Polskę. W związku z powyższym, ustawa JUST, która w dużym stopniu odwołuje się do niezobowiązujących zapisów Deklaracji Terezińskiej, nie może być traktowana jako rzeczywista podstawa prawna dająca rządowi Stanów Zjednoczonych prawo do jej egzekwowania.

Szanowni Państwo Senatorowie, mamy nadzieję, że fakty i uwagi zawarte w naszej odpowiedzi będą pomocne i umożliwią Państwu głębsze zrozumienie kwestii, których dotyczą oba listy. Mamy również nadzieję, że Szanowni Państwo będą w przyszłości bardziej bezstronni i pozbawieni antypolskich uprzedzeń, aby stosunki między Polską a Stanami Zjednoczonymi pozostały przyjazne, z korzyścią dla obu państw.

Z poważaniem,

- Urszula Oleksyn, CEO, Polonia Institute EMAIL: [uoleksyn@poloniainstitute.net](mailto:uoleksyn@poloniainstitute.net)
- Edward Wojciech Jeśman, President, Polish American Congress of Southern California EMAIL: [president@pacsocal.org](mailto:president@pacsocal.org)
- Jacek Marczyński, Interim President, Polish American Strategic Initiative, Delaware

- Dr. Stanisław Śliwowski, President, Coalition of Polish Americans, New York
- Dr. Andrzej Prokopczuk, President, Polish American Congress of Northern California
- Dr. Jim Mazurkiewicz, President, Polish American Council of Texas (PACT)
- Christopher J. Gajda, President, Polish Association in Texas (Established 1958)
- Thaddeus Mirecki, President, Polish American Congress of Washington Metropolitan Area
- Kuba Przedzienkowski, President, Polish Media Issues Group
- Edward Dusza, President, Polish American Advocacy Group
- Marek Waniolka, First Vice-President, Polish American Congress of Missouri
- Maria Szonert Binienda, President, Libra Institute
- Stephen Gilbride, Five Million Others Foundation
- Walter Wiesław Golebiewski, President, Polish American Congress – Florida Western Division
- Walter Wiesław Golebiewski, President, World Research Council on Poles Abroad
- Bolesław Sławiec, Former President, Polish American Congress of Maine
- Dr. Andrzej Pronczuk, President, Polish Cultural Foundation, Inc., Boston, Massachusetts
- Zbigniew Kurjanski, President, Polish American Congress, Long Island Division, New York
- Rev. Jan Rudzewicz, Polish Group at Our Lady of Good Counsel Parish, San Leandro, California
- Jerzy Bogdziewicz, President, Polish American Congress – Florida, Eastern Division
- Stanisław Matejczuk, Coordinator, Polonia Semper Fidelis, New Mexico
- Karen Wieckowski, Director, Polish American Congress, Wisconsin Division
- Andrzej Kozłowski, Polish Center, Los Angeles, California
- Piotr Kwidziński, President, Polonial Cultural and Pastoral Center, Sacramento, California
- Maria Tredota, President, Club Snice, Venice, Florida
- Henryk Marciniak, President, Road to Peace Foundation, Illinois
- Edward Swiderski, Polish National Alliance Lodge 113, Amsterdam, New York
- Helena Wrozyńska & Anna Senczuk, Editors of Radio Wisła, Seattle, Washington
- Wojciech Stan Mazur, Forum Polonius – Stamford, Connecticut
- Krystyna Zamorska, Ph.D., iPoland, Connecticut
- Jacek Kawczyński, Comandor, Katyn Raid Association, Illinois
- Witold Rosowski, Polonia United, New York
- Zbyszek Koralewski, PACT- Educational Program, New York
- Peter Szymanski, Esq., Founder, Silicon Valley Counsel P.C.
- George Sykala, Commander, Polish American Veterans, Schenectady, N.Y.
- Walter Brzozowski, Polish National Alliance, Lodge 1684, Cohoes, NY
- Stanisław Zaborowski, Polish Canadians Against Slander Organization, Ottawa, Canada

Cc: President Donald Trump, Secretary of State Mike Pompeo, 12 pozostałych członków Senatu USA, 435 członków Izby Reprezentantów, Prezydent Andrzej Duda, Premier Mateusz Morawiecki, Marszałek Sejmu Elżbieta Witek i Marszałek Senatu Stanisław Karczewski